

Koncepce a plánovaný rozvoj školského zařízení

2018-2021

Dětský domov a Školní jídelna, Kralupy nad Vltavou

Vydala: Mgr. Elena Demianová, ředitelka, srpen 2018

*"Láska začíná doma; láska žije v domovech, a proto je dnes ve světě tolik utrpení a tolik chybí štěstí... Každý dnes vypadá hrozně uspěchaný, ustaraný kvůli lepšímu blahobytu a většímu bohatství a tak dále, takže děti mají velmi málo času pro své rodiče. Rodiče mají velmi málo času na sebe navzájem, a tak doma se začíná ničit světový mír." **Matka Tereza***

Úvod

Na následujících stranách je popsána koncepce rozvoje školského zařízení, která byla předložena při konkursu na obsazení vedoucího místa ředitele školského zařízení Dětský domov a Školní jídelna v Kralupech nad Vltavou v květnu 2018 a přetvořena dle aktuálních potřeb zařízení v srpnu 2018. Jako ředitelka zařízení jsem koncepci zrevidovala, doplnila nové úkoly a sestavila novou verzi. Dokument byl projednán s pedagogickou radou. Koncepci rozvoje školy vnímám jako klíčový dokument, který ukazuje směr, jakým se má organizace v následujícím období vyvíjet, a jak budou jednotlivé oblasti řešeny, měněny, řízeny a směřovány. Zároveň vnímám koncepci rozvoje zařízení jako živý dokument průběžně doplňovaný o nové momenty v souvislosti s aktuálním vývojem, ale zároveň jako dokument obsahující stabilní pilíře, na kterých je práce všech zaměstnanců dětského domova postavena.

Ještě, než nastíním budoucí koncepci, ráda bych podotkla, že nečerpám informace z cizích zdrojů, ale přímo z „místa činu“. Osobně znám každé dítě v zařízení, jeho osud a jeho cestu, která ho přivedla až k nám. Zním každého učitele, který učí naše děti, každého rodiče, sociálního pracovníka, sponzora a každého občana našeho města, který se aktivně zajímá o činnost našeho zařízení. Především však znám dobře své spolupracovníky. Je to velmi sehraný tým, který pracuje srdcem a duší, a na který jsou kladené stále vyšší nároky nejen od společnosti, školy, rodičů, ale i od samotných dětí. Dnešní děti se mění doslova před očima z důvodů rychlého rozvoje vědy a techniky, velkého množství podnětů, a hlavně díky přemíře informací ze sociálních sítí. Skutečnost je taková, že jsme stále v pohybu, žijeme v extrémech, pod tlakem a drobnohledem okolí.

Od ředitele se obecně očekává, že bude organizaci dobře řídit. Já osobně vnímám řízení jako velkou odpovědnost za úspěšný průběh všech procesů, které musí probíhat a přirozeně řízení jakékoliv organizace klade vysoké požadavky nejen na ředitele, ale na všechny pracovníky. Ředitel by měl proto podněcovat součinnost a spolupráci mezi všemi pracovníky, především těmi pedagogickými. Rozhodujícím faktorem pro vytváření efektivního fungování je kooperace celého týmu. Jen zdravý, pospolitý, jedinečný kolektiv plný elánu dokáže naplnit společné cíle a vize. Díky tomu se pak „všechna kola“ roztočí

správným směrem. Zásadní povinnost ředitele je podporovat pedagogické pracovníky v rozvoji jejich zkušeností, dovedností a jejich odbornosti.

Z profesionálního, ale i lidského hlediska vidím velký a doteď nevyřešený problém v obtížné integraci dětí do společnosti po odchodu klientů z dětských domovů. Chci se podílet na jeho řešení.

Popis aktuálního stavu

Kralupský Dětský domov je zařízení s nepřetržitým provozem o kapacitě 22 dětí, který zajišťuje výchovu, vzdělávání, sociální a materiální pomoc dětem. Jsou to děti, které ze závažných důvodů nemohou vyrůstat ve vlastní rodině, nemohou být osvojeny nebo umístěny do jiné formy náhradní péče.

Areál dětského domova tvoří budova se čtyřmi podlažími, která byla postavena v roce 1935 a původně sloužila jako sociální zařízení se zdravotním střediskem. V přízemí se nachází kuchyň, jídelna, sklad potravin a kanceláře. V prvním, druhém a třetím poschodí jsou ložnice dětí včetně sociálního zázemí.

Náš domov je umístěn v sice starší, ale stále upravované vilce, v klidném prostředí na okraji města, s protékajícím potokem okolo. K objektu patří krásná zahrada, která slouží k odpočinkovým ale i k pracovním činnostem dětí. Zahrada je téměř celá zatravněná-je vybavena venkovním bazénem, ping-pongovým stolem, streetballovým košem, průlezkami, ohništěm, dřevěným altánem s krbem, kde se v létě může grilovat. Každé dítě má svůj malý záhonek, na kterém hospodaří a stará se o své zasazené květiny nebo zeleninu.

Ve srovnání s ostatními zařízeními v našem kraji jsme specifičtí tím, že máme nejmenší kapacitu. Je to obrovská výhoda pro výchovný proces, protože se dokážeme lépe přiblížit režimu běžné rodiny a přistupovat více individuálně ke každému dítěti.

Děti k nám přicházejí zpravidla velmi zanedbané, jak po fyzické stránce, tak i po psychické. Máme zde děti se silnou citovou deprivací, poznamenané výrazným nezájmem rodičů, které přicházejí z nefungujících, neúplných a disociálních rodin. Nevyhovující prostředí, ve kterém děti žily, nedostatky ve fungování rodiny, chybějící vzory a chudé materiální podmínky znásobené obtížným obdobím adolescence a rozdíly v pohlaví dětí mají za následek četné poruchy chování, kterými trpí většina našich dětí. Pro naši společnost jsou tyto formy chování nechtěné, nežádoucí až nepřijatelné. Mezi našimi klienty jsou jedinci emočně nestabilní, výbušní, konfliktní, vzpurní a často až agresivní. Většina těchto dětí jsou dlouhodobě pod dohledem psychologa a psychiatra. Edukativní proces a práce na integraci těchto dětí je nesmírně složitá a vyžaduje velkou dávku trpělivosti a tolerance.

Cílem naší instituce je dosáhnout co nejvyššího stupně socializace a začlenit děti do společnosti, aby získaly nezávislost, samostatnost a dokázaly ve svém budoucím životě obstát.

Nejbližší perspektiva

a/ Personální oblast

Každý člověk, každý pracovník disponuje určitým potenciálem, který potřebuje uplatňovat a rozvíjet. Je potřeba, aby byly u každého člověka efektivně využity jeho lidské zdroje:

- podpora dalšího vzdělávání zaměstnanců, odborného růstu
- péče o zaměstnance (pracovní oblečení, obuv, psací a kancelářské pomůcky, rekreace, masáže, stravování, penzijní připojištění atd.)
- vzdělávání v rámci zařízení, předávání zkušeností, pravidelné porady, tlumočení poznatků ze seminářů, školení a odborných kurzů
- budování a podporování kvalitních mezilidských vztahů
- stanovení kritérií odměňování /motivace zaměstnanců
- pravidelné sebehodnocení a hodnocení všech zaměstnanců
- podpora sebevzdělávání zaměstnanců-odborná literatura, PC programy, nové trendy a metody ve výchově

Mezi dlouhodobé **cíle** patří také zvyšování prestiže povolání vychovatele, učitele, pedagoga. Je potřeba říci, že zatímco jiné zaměstnání vám energii bere, práce s dětmi naopak velmi často nabíjí. Je třeba uznat, že to, co děláme, má smysl a podle výzkumných studií má největší vliv na dítě nadšení dospělého. Můžete být sebelepší odborník, můžete být vzdělaný v kritickém myšlení, v různých moderních metodách, ale pokud nedokážete dítě oslovit vlastní energií, a tím ho motivovat k práci na sobě, je nemožné něčeho pozitivního dosáhnout.

b/ Výchovně-vzdělávací oblast

Vycházíme-li z charakteristiky zařízení a místně příslušné školy, kterou je MŠ, ZŠ „Gen. Klapálka“ a školní jídelna (jako výdejna stravy), je vhodné pokračovat ve vzdělávání a ve výchově podle Školního vzdělávacího programu dané školy a podle Vnitřního řádu dětského domova.

Cíle v oblasti výchovně-vzdělávací:

- poskytnout všem dětem kvalitní základní vzdělání, posléze navazující střední či vysokoškolské vzdělání podle zájmu a schopností dětí
- motivovat a vzbuzovat zájem dětí o celoživotní učení
- posilovat pocit odpovědnosti za práci v zařízení a pocit hrdosti za náš domov
- vést děti k toleranci, respektu, ohleduplnosti a učit je společně žít s ostatními
- učit děti řešit problém nebo nečekanou životní situaci
- dát prostor pro rozvíjení jejich osobnosti, respektovat osobnost každého dítěte
- klást důraz na vytváření zdravého životního stylu-pohybové aktivity, sportovní kroužky, relaxaci, pobyt v přírodě, bohatou stravu
- rozvíjet zájmy, potřeby a talent dětí
- podporovat kladnou motivaci-pochvaly, odměny
- budovat u dětí pocit odpovědnosti k ochraně přírody, šetření vodou a elektrickou energií
- zvýšit spoluúčast rodičů na výchovně – vzdělávacím procesu
- zapojovat děti do kulturního dění ve městě
- dle zájmu dětí umožnit získání řidičského oprávnění po dovršení plnoletosti (autoškola)
- zvýšená spolupráce se školou, s třídními učiteli, pravidelná konzultace, návštěva třídních schůzek, časté setkání s pedagogy na půdě školy a intenzivní řešení školních výsledků
- důraz na finanční gramotnost

Kromě výchovně-vzdělávacího procesu důležitý bod je i stravování dětí. Velký důraz se bude klást na pečlivé sestavování každodenního obsahu jídelníčku, který by měl být

rozmanitý, bohatý a zdravý, aby byla zajištěna co nejvyšší kvalita potravin. Během sezonního období budeme spolupracovat s místními farmáři a zemědělci. Vzhledem k tomu, že jsme menší organizace, tato alternativa je velmi reálná.

c/Materiálně-ekonomická oblast

V následujících letech je nutné vyřešit a dokončit dva velké projekty. Před námi stojí úkol zrealizovat a zdárně dokončit tyto dva projekty. Jeden projekt už byl schválen.

Základní cestou k získání potřebných financí by mohlo být využívání dotací a grantů, finančních darů od sponzorů, s čímž už máme dobré zkušenosti.

Zde jsou jasně koncepční záměry jako:

- efektivní hospodaření s finančními prostředky
- finanční prostředky čerpat a využívat v souladu s legislativními předpisy
- usilovat o získání financí a darů od sponzorů a nadací a jejich zdravé využití
- usilovat o zapojení do dalších projektů a získání finančních prostředků na výchovu a vzdělávání dětí

Kromě dokončení dvou velkých projektů jako je budování nového bazénu a přístavby klubovny vidím ještě uskutečnění drobných úkolů jako:

- ✓ dodržování a úprava zahrady (natírání dřevěných prvků, zbudování nového kompostu, sestřih keřů)
- ✓ výmalba dětských ložnic a společenských prostor
- ✓ pokládání linoleum na chodbách a schodech
- ✓ pořízení a průběžná výměna starého nábytku v zařízení
- ✓ oprava vlhkých skladových prostor-sanace omítek, výmalba, opatření nových praktických regálů
- ✓ nákup zahradních domku na nářadí a sportovních načiní
- ✓ nahradit nefunkční a neekonomické elektrospotřebiče (kráječ, myčka, konvice, digestoř, odvlhčovač, pračka atd.)

- ✓ pořízení nových netbooků pro děti za účelem přípravy na vyučování
- ✓ budování dvou garáží
- ✓ malá posilovna v suterénu
- ✓ instalování bezpečného tartanu pod hrací plochou

Velmi důležitý projekt pro náš domov je rekonstrukce vodovodní i kanalizační sítí včetně rekonstrukce všech sociálních místností, které jsou v nedobrému stavu. Vzhledem k tomu, že provoz v zařízení je nepřetržitý, z organizačního hlediska tento projekt bude velice náročný.

d/ Kooperační oblast

Nejdůležitější je deestetizace obrazu dětského domova tak, aby nedocházelo k segregaci dětí a vyloučení ze společenského života. Je nutné intenzivně pracovat na integraci dětí do běžného života a v povědomí veřejnosti měnit celkový obraz dětského domova tím, že budeme:

- usilovat o systematické budování image domova
- vytvářet kladné vztahy se školou, s městem, s rodiči, se sousedy, s okolím
- spolupracovat s OSPOD, PPP, školou, BESIP a policií
- nadále podporovat účast dětí na sportovních a společenských akcích, např. jako Slavata Tour, Olympiáda dětských domovů, Barvám neutěčeš, Urban Challenge atd.
- zajišťovat webové stránky, kde budeme prezentovat dětské akce a činnost dětí
- pořádat vystoupení, akce, ukázky práce dětí pro rodiče, učitele, sponzory
- snažit se o prezentaci v místních médiích

Podle statistiky MŠMT každoročně opouští brány dětských domovů kolem 800 dětí. Mají před sebou velmi těžký start. Pro naše klienty je toto období velmi náročné – bez pomoci mohou mladí lidé snadno skončit v dluhách, bez práce či na ulici. Velký význam je

kladen na intenzivní spolupráci s vedením města ohledně startovacích bytů a volných pracovních pozic ve městě.

Obrovský úspěch pro náš dětský domov byl získání městského bytu pro našeho bývalého svěřence, který v srpnu 2018 opustil naše zařízení. Další kladný výsledek pro nás je navázání spolupráci s organizací „Mimo domov“ a zapojení do projektu „Restart“ od Veroniky Kašákové, který má za úkol pomáhat všem dětem, opouštějícím dětský domov a ulehčují dětem start do života.

Závěr

Celý systém výchovy v DD je koncipován tak, aby zde vyrostli jedinci schopní integrace do společnosti. Uplatňujeme zásady morálního chování a učíme je hodnotám jako je pravda, odvaha, čest, poctivost. Tím docílíme prevence v oblasti porušování zákona.

Důležitým faktorem a základem výchovy by měla vždy zůstat komunikace, rozhovory, dialogy a debaty s dětmi. Touto cestou dosáhneme, že mezi dětmi a zaměstnanci se vytvoří vztah zakládající se na respektu a důvěře.

Vize, jak má kvalitně fungovat i v budoucnosti dětský domov, je základní myšlenkovou osnovou, ve které jsou spojeny záměry státní školské politiky s vlastními podmínkami a představami.

Je nutné navázat na předchozí období, poučit se z chyb a nedostatků a inspirovat se z úspěchu.

„Vychovávání je největší a nejtěžší problém, který je možno člověku uložít. Člověk se může stát člověkem pouze vychováním.“

Immanuel Kant

